

هو العليم

تشيع؛ دين حرکت و زندگی

حضرت علامه آية الله حاج سيد محمد حسين حسيني طهراني

مهرتابان

علامه آية الله سيد محمد حسين حسيني طهراني در كتاب مهر تابان، در خصوص مصاحبات علامه طباطبائي و پروفيسور هانري كربين چنين آورده است: آشنائي و مصاحبه هاي كربين با علامه طباطبائي از سال يك هزار و سيصد و هفتاد و هشت هجريه قمرية شروع شد، و متجاوز از بيست سال ادامه پيدا كرد. اين حقير در روز جمعه ۱۸ شعبان المعظم يك هزار و سيصد و نود و نه هجريه قمرية كه به خدمت استاد علامه در مشهد مقدس رسيدم و در آن روز راجع به كربين نيز مذاكراتي شد؛ اينجانب فرمايشات ايشان را ضبط و فعلا براي خوانندگان گرامي در اينجا ميآورم.

كربن مرد سليم النفس و منصفى بود

علامه فرمودند: مسيو هانري كربين استاد شيعه شناس دانشگاه سوربن؛ قريب يكي دو ماه است كه فوت کرده است؛ و مجالس عديده اي راجع به تحقيق مذهب شيعه با ما داشت. مرد سليم النفس و منصفى بود. او معتقد بود كه در ميان تمام مذاهب عالم، فقط مذهب شيعه است كه مذهبي پويا و متحرک و زنده است، و بقيه مذاهب بدون استثناء عمر خود را سپري کرده اند، و حالت ترقب و تكامل را ندارند.

تشيع، دين حرکت و زندگي

كليميان قائل به امام و ولي زنده اي نيستند (و همچنين مسيحيان و زردشتيان) و اتكاء به مبداء حياتي ندارند و به واسطه عمل به تورات و انجيل و زند و اوستا، اكتفا نموده و تكامل خود را فقط در اين محدوده جستجو ميكنند. و همچنين تمام فرق اهل تسنن كه فقط تكامل خود را در سايه قرآن و سنت نبوي ميدانند.

اما شيعه، دين حرکت و زندگي است. چون معتقد است كه حتماً بايد امام و رهبر امت زنده باشد، و تكامل انسان فقط به وصول به مقام مقدس او حاصل ميشود؛ و لذا براي اين منظور از هيچ حرکت و پويائي و عشق دريغ نميکند.

در دين مسيح عبادت در غير كليسا باطل است

ميفرمودند: روزي به كربين گفتم: در دين مقدس اسلام تمام زمين ها و مكان ها بدون استثناء محل عبادت است. اگر فردي بخواهد نماز بخواند يا قرآن بخواند يا سجده كند يا دعا كند، در هر جا كه هست ميتواند اين اعمال را انجام دهد؛ و رسول الله فرموده است: جُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَ طَهُورًا. ولي در دين مسيح چنين نيست؛ عبادت فقط بايد در كليسا انجام گيرد و در موقع معين؛ عبادت در غير

کلیسا باطل است.

بنابراین، اگر فردی از مسیحیان در وقتی از اوقات حالی پیدا کرد، مثلاً در نیمه شب در خوابگاه منزل خود، و خواست خدا را بخواند چه کند؟ او باید صبر کند تا روز یکشنبه، کلیسا را چون باز کنند، بیاید در آنجا و برای دعا در آنجا حضور به هم رساند؟! این معنی قطع رابطه بنده است با خدا.

اشکال مذهب مسیح

کربن در پاسخ گفت: بلی، این اشکال در مذهب مسیح هست؛ و الحمد لله دین اسلام در تمام ازمنه و امکانه و حالات، رابطه مخلوق را با خالق خود محفوظ داشته است.

چون خدا اسماء حسنائی دارد، در اسلام انسان طبق نیاز خود خدا را می خواند

و [علامه] فرمودند: اگر در دین مقدس اسلام انسان حاجتمند حالی پیدا کند، طبق همان حال و حاجت، خدا را میخواند؛ چون خدا اسماء حسنائی دارد چون غفور و رحیم و رازق و منتقم و غیرها، و انسان طبق خواست و حاجت خود، هر یک از این اسماء را مناسب ببیند؛ خدا را بدان اسم و صفت یاد میکند. مثلاً اگر بخواهد خدا او را بیامرزد و از گناهش درگذرد، باید از اسم غفور و غفار و غافر الذنب استفاده کند.

اما در دین مسیح، خدا اسماء حسنی ندارد؛ فقط لفظ خدا و إله و أب برای اوست، بنابراین اگر شما مثلاً حالی پیدا کردید! و خواستید خدا را بخوانید و مناجات کنید، و او را با اسماء و صفاتش یاد کنید! و با اسم خاصی از او حاجت خود را بطلبید! چه خواهید کرد؟

در پاسخ گفت: من در مناجات‌های خود، «صحیفه مهدویّه» علیه السّلام را میخوانم.

علامه میفرمودند: کربن کراماً «صحیفه سجّادیّه» علیه السّلام را میخواند، و گریه میکرد.^۱

---

^۱ مهرتابان، ص ۷۶